

Motion till riksdagen 2010/11:Kr282

av Emma Henriksson och Caroline Szyber (KD)

Finansiering av public service

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att tillsätta en utredning i syfte att ersätta dagens radio- och tv-avgift med ett annat finansieringssystem för public service.

Motivering

En principiell utgångspunkt vid avgiftsbeläggning bör vara att den avgift som betalas kopplas till en specifik tjänst. Syftet med public service är i första hand att tillhandahålla en oberoende röst i etern för samtliga medborgare och invånare i Sverige. Vissa av oss uppskattar att ta del av det programutbud som erbjuds i radio och tv men även om vi inte gör det har vi alla en demokratisk nytta av dess förekomst. Detta speglas inte av det sätt på vilket public service idag finansieras. Licensavgift har i en eller annan form funnits i över 100 år. Men det som i begynnelsen hade en tydlig koppling mellan vad som betalades in och vad man fick tillbaka har suddats ut. Sedan färg-tv-tillägget togs bort på 90-talet (en bra stund efter att de sista svart-vita mottagarna körts till tippen) har kopplingen varit svår att se.

Oavsett om innehavaren av tv och/eller radio nyttjar public service så måste avgiften betalas. I praktiken är det inte en avgift för public service utan en innehavsavgift för tv-mottagare, vilket den senaste public serviceutredningen också slog fast. Vi anser inte att ett sådant system är försvarbart och därför bör radio- och tv-avgiften ersättas med ett bättre finansieringssystem för public service.

Det finns flera alternativa tillvägagångssätt att ersätta radio- och tv-avgiften. Det som troligen är enklast att införa är att public service finansieras via skattsedeln precis som andra kollektiva nyttigheter. Det skulle dock belasta statskassan med ytterligare en ny stor utgift då radio- och tv-avgiften inbringar cirka sju miljarder kronor. En sådan utgift skulle naturligtvis behöva

Fel! Okänt namn på

ställas mot andra viktiga ändamål. Det största problemet med en sådan modell är dock att den riskerar undergräva det politiska oberoendet.

Ett annat alternativ är att hushåll skulle kunna ha den tekniska möjligheten att välja bort SVT ur sitt kanalutbud. I ett sådant system skulle de som väljer att ha SVT betala en avgift precis som hushåll idag får göra för olika betalkanaler. Betalas inte avgiften försvinner SVT ur kanalutbudet. Detta skulle dock vara ett avsteg från synsättet att public service är en samhällsnyttighet som samtliga medborgare har nytta av även om de inte för tillfället tar del av programutbudet.

Ett tredje alternativ skulle kunna vara att finansiera, eller delfinansiera, public service med reklam i någon av kanalerna. På så sätt skulle finansieringen för SVT fungera på samma sätt som för TV4 fast med olika ägarstrukturer och ägardirektiv. Detta innebär dock en risk att det kommersiella oberoendet undergrävs.

Ett fjärde alternativ skulle vara att fortsätta med en avgiftsfinansiering som går vid sidan av budgeten så som exempelvis begravningsavgiften. Antingen genom att samtliga skattebetalare, eller varje hushåll, är med och finansierar. Avgiften kan liksom begravningsavgiften vara satt som andel av beskattningsbar inkomst eller utgöras av en fast summa för samtliga skattebetalare. Även detta alternativ inrymmer en komplexitet som inte omedelbart kan lösas men är enligt oss det alternativ som utifrån vad tidigare utredningar visat förefaller vara det som på bästa sätt tillgodoser de intressen som behöver värnas.

Det finns alltså flera vägar att ersätta dagens radio- och tv-avgift och frågan har redan berörts i ett flertal utredningar. Gemensamt för dessa är dock att de haft ett bredare huvudfokus varpå frågan om radio- och tv-avgiften hamnat lite i skymundan. Vi vill därför att en utredning ska tillsättas som har som huvuduppdrag att komma med förslag på hur radio- och tv-avgiften ska reformeras.

Stockholm den 26 oktober 2010

Emma Henriksson (KD)

Caroline Szyber (KD)